

היסטוריה לעולים חדשים

הוראות

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

יש לענות על שאלה אחת מכל פרק.

פרק ראשון – **לאומיות וציונות** – (50×1) – 50 נקודות

פרק שני – **הנאציזם, מלחמת העולם השנייה והשואה** – (50×1) – 50 נקודות

סך הכול – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון או מילון אלקטרוני עברי-לועזי / לועזי-עברי.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (50 נקודות)

לאומיות וציונות

ענו על אחת מן השאלות 1-3.

1. הלאומיות המודרנית

- א. – הציגו את המאפיינים המלכדים את בני אותו הלאום.
– הציגו שני שינויים שיצרה הלאומיות המודרנית באירופה.
(25 נקודות)
- ב. הסבירו מדוע צמחו רוב התנועות הלאומיות באירופה במאה ה-19.
בתשובתכם הביאו שתי סיבות.
(25 נקודות)

2. הקונגרס הציוני הראשון (1897) והקונגרס הציוני השישי (1903)

- א. הציגו קושי אחד שהיה להרצל לארגן את הקונגרס הציוני הראשון (באזל, 1897), והסבירו הישג אחד של קונגרס זה.
(25 נקודות)
- ב. הסבירו נימוק אחד בעד תוכנית אוגנדה שהוצעה בקונגרס הציוני השישי (1903), ושני נימוקים נגד תוכנית זו.
(25 נקודות)

3. היישוב היהודי בארץ־ישראל, הצהרת בלפור

- א. הציגו שתי דרכי פעולה מתחומים שונים שנקטו העולים בארץ־ישראל בשנים 1881–1914, והסבירו כיצד תרמה אחת מהן לקידום המטרות של התנועה הציונית.
(25 נקודות)
- ב. הציגו את התוכן של הצהרת בלפור, והסבירו את התרומה של הצהרה זו לתנועה הציונית.
(25 נקודות)

פרק שני (50 נקודות)
הנאציזם, מלחמת העולם השנייה והשואה

ענו על אחת מן השאלות 4–7.

4. המשטר הנאצי בגרמניה בשנים 1933–1938

א. הנאצים השתמשו בטרור ובחקיקה (חוקים) כדי לגרום לעם הגרמני לציית להם.

הסבירו טענה זו בעזרת שתי עובדות היסטוריות מן השנים 1933–1934.

(25 נקודות)

ב. הנאצים השתמשו בטרור ובחקיקה (חוקים) כדי לגרום ליהודים לעזוב את גרמניה.

הסבירו טענה זו בעזרת שתי עובדות היסטוריות מן השנים 1935–1938.

(25 נקודות)

5. מדיניות הנאצים כלפי היהודים בפולין (1939–1942)

א. – תארו את היחס של הנאצים כלפי היהודים מייד עם כיבוש פולין (לפני ריכוז היהודים בגטאות). בססו את תשובתכם

על שני צעדים.

– הסבירו גורם אחד ליחס זה.

(22 נקודות)

ב. – הציגו את המטרות של הנאצים בהקמת הגטאות.

– הסבירו כיצד רעיון "קידוש החיים" עזר ליהודים להתמודד עם החיים בגטאות.

(28 נקודות)

6. מלחמת העולם השנייה וגורל היהודים

א. הציגו שניים מן המהלכים הצבאיים מפרוץ המלחמה עד סוף שנת 1941, והסבירו כיצד השפיע אחד מן המהלכים האלה

על המדיניות של הנאצים כלפי היהודים בשטחי הכיבוש. (28 נקודות)

ב. – מה הייתה ועידת ואנזה (ינואר 1942)?

– הסבירו כיצד הטוטליות של "הפתרון הסופי" באה לידי ביטוי בוועידה זו. בתשובתכם הביאו שתי דוגמאות.

(22 נקודות)

7. ההתנגדות לנאצים

א. לפניכם קטע מקור מדברים שאמר לאוניד איליץ' בז'בר, רב־סרן יהודי בצבא ברית המועצות, באפריל 1944.

אני משרת בצבא המולדת מגיל שמונה עשרה... במלחמה בגרמנים אני נלחם מיומה הראשון... נפצתי אך לא נטשתי [עזבתי] את החיילים שלי... הניצחון קרוב. בקרוב נהיה בפתח הבית של האויב. בקרוב נדרוך על אדמות גרמניה, ואז ניישב את [הם ישלמו את] החשבון במלואו, על באבי יאר* בקייב ועל כל אלפי ההתקפות על ערים אחרות ועל הקורבנות שרצחו הגרמנים.

(מעובד על פי במערכה הגדולה – חיילים יהודים בצבאות שנלחמו בגרמניה הנאצית במלחמת העולם השנייה,

משרד החינוך ויד ושם, 2005, עמ' 16)

* מקום שבו רצחו הנאצים בירות כ־33 אלף יהודים.

– הסבירו כיצד באות לידי ביטוי בקטע המקור שתיים מן הסיבות להצטרפות של חיילים יהודים לצבאות בעלות הברית.

– הציגו דרך מאבק נוספת של היהודים בשלטון הנאצי.

(26 נקודות)

ב. הציגו את התנאים לקבלת תואר "חסיד אומות העולם". בחרו באחד מחסידי אומות העולם, כתבו את שמו, ותארו את פועלו.

(24 נקודות)

בהצלחה!